

Rechtspraak/Jurisprudence

Hof van Cassatie 4 januari 2019

VERBINTENISSEN UIT OVEREENKOMST

Concurrentiebeding – Uitlegging overeenkomst – Gedeeltelijke nietigheid

OBLIGATIONS CONVENTIONNELLES

Clause de concurrence – Interprétation des conventions – Nullité – Nullité partielle

Het Hof van Cassatie had zich reeds uitgesproken ten gunste van de partiële nietigheid, toegepast op buitensporige concurrentiebedingen (Cass. 23 januari 2015 en 25 juni 2015) en op een door bedrog tot stand gekomen overeenkomst (Cass. 23 november 2017). Telkens werd als voorwaarde gesteld dat de partiële nietigverklaring kon, mits zij beantwoordde aan de partijbedoeling.

In een arrest van 4 januari 2019 (C.18.0045.N), opnieuw inzake een buitensporig concurrentiebeding (te lange duur), bevestigt het Hof van Cassatie dat de partiële nietigheid moet beantwoorden aan de partijwil. Bijzonderheid was in dit geval dat de partijen in een deelbaarheidsclausule hadden voorzien (de gebeurlijke nietigheid van één van de bepalingen van de overeenkomst geeft geen aanleiding tot ontbinding of nietigheid van de volledige overeenkomst) maar erbij hadden bedongen dat in dat geval partijen zouden onderhandelen om de nietige bepaling te vervangen door een equivalente bepaling. Nieuwe onderhandelingen waren echter niet langer mogelijk gezien het overlijden van één van de partijen.

De appelrechter die in die omstandigheden overging tot partiële nietigheid van het bewuste beding, stellende dat een beperking in de tijd van de gelding van het niet-concurrentiebeding volkomen beantwoordt aan de bedoeling van partijen en de algemene geest van de overeenkomst, miskent de verbindende kracht van de overeenkomst niet, aldus het Hof van Cassatie.

Uit het cassatiearrest van 25 juni 2015 bleek overigens reeds dat om de partiële nietigheid uit te spreken er niet noodzakelijk een deelbaarheidsbeding hoeft te zijn in de overeenkomst. De wil van de partijen kon ook zonder dergelijke clausule worden vastgesteld.

De mogelijkheid tot partiële nietigheid wordt overigens ook voorzien in het voorontwerp van wet houdende invoering van Boek VI “De verbintenissen” in het Nieuw Burgerlijk Wetboek: *“Wanneer de grond van nietigheid slechts een gedeelte van het contract betreft, beperkt de nietigverklaring zich tot dat gedeelte, voor zover het contract deelbaar is, rekening houdend met de bedoeling van de partijen evenals met het doel en de strekking van de geschonden regel.”*

Cour de cassation 3 janvier 2019

ALTERNATIEVE GESCHILLENBESLECHTING – SPECIALE OVEREENKOMSTEN

Bouw – Aanneming van werken – Vervaltermijnen – Openbare orde – Tienjarige aansprakelijkheid

RÉSOLUTION ALTERNATIVE DES LITIGES – CONTRATS SPÉCIAUX

Construction – Entreprise de travaux – Délais de déchéance – Ordre public – Responsabilité décennale

Dans un arrêt du 3 janvier 2019 (C.18.0196.F) la Cour de cassation s’est prononcée sur l’effet d’une citation devant un juge incompétent sur le délai de la responsabilité décennale des entrepreneurs et architectes.

En l’occurrence, une demande en responsabilité décennale avait été intentée devant un tribunal endéans les 10 ans suivant la réception des travaux, mais celui-ci s’était déclaré sans juridiction en raison d’une clause d’arbitrage, cette exception d’arbitrage ayant été confirmée ensuite en appel. Ce n’est que suite à ce rejet en appel, que la procédure en arbitrage avait été introduite, soit plus de 10 ans après la réception des travaux. La sentence arbitrale ayant condamné l’entrepreneur, celui-ci en a demandé l’annulation pour contrariété à l’ordre public, invoquant la violation des articles 1792 et 2270 du Code civil, qui instaurent un délai préfix de 10 ans, relevant de l’ordre public et n’étant sujet à aucune interruption ou suspension.

Alors que le tribunal de première instance avait annulé la sentence arbitrale, la cour d’appel de Bruxelles a rejeté cette demande en annulation, au motif qu’en introduisant une action sur le fond devant le tribunal, le demandeur avait respecté ce délai, même si le tribunal n’avait pas de juridiction.

Le recours en cassation contre cet arrêt a été rejeté. La Cour de cassation confirme que la citation en justice intentée dans le délai imparti – même donnée devant un juge incompétent – emporte l’effet de soustraire l’action à la déchéance, effet qui se poursuit aussi longtemps qu’il n’a pas été mis fin à l’instance par une décision devenue irrévocable.

Cour de cassation 11 mars 2019

VENTE

Cession de parts – Consentement – Dol

VERKOOP

Overdracht van aandelen – Wilsgebreken – Bedrog

Dans un arrêt du 11 mars 2019 (C.18.0399.F) la Cour de cassation a confirmé qu’une convention de cession d’actions pouvait, sur base de l’article 1116 du Code civil, être annulée pour le dol concernant l’élément essentiel de l’actif de la société. En l’espèce, le principal actif de la société était un home pour personnes âgées, dont une importan-